

Pivalliajut Saqqitaujut

Saqqitautsautigijarialik

Kanataup Gavamanga amma Inuit Tapiriit Kanatami angiqsimajut puvallunnaqtuqarunniiqitsinirmi Inuit Nunalimaangani tikillugu 2030

Aittuutausuuq puvalunnaqtuq (TB) pitaqarunniiqtitaujumaqtuq 50 pusanitimi tikillugu 2025

Maatsi 23, 2018

Aatuaa, Aantiuriu

Nunaqaqqaqtunut Pijittirattikkut Kanatami

2016-mi, puvalunngit (TB) inunnik Inuit Nunangani amisuuniqsaulauqtut 300-ngiqsurlugu taikkuninga Kanatami inuunikuujuni, nunaqaqqaqsimangittuni. Taanna angijummarialuk amma nammangittummarialuk sulillarittuq amisuruqpalliasimatuinnatut ukiunut qulinut amma asijjiqtaujarialik.

Ulummi, ilisarilluru nunarjualimaami puvalunnaqtumut (TB) ullunganut, Minista Nunaqaqqaqatulinirmut, Jane Philpott, amma Angajuqqaarijaujuq Inuit Tapiriit Kanatami (ITK), Natan Obed, uqaqtuinnauvuuk angiqsimanirijanginnik puvalunnaqtuqarunniiqitsinirmi Inuit Nunalimaangani tikillugu 2030, amma aittuutausuumit puvalunnaqtumi (TB) pitaqarunniirjuumiluni 50 pusanitimi tikillugu 2025. Tamanna tikiumajautsialaaqtuq tавvuuna pitaqarunniiqitsinirmut qanuiliuriarnirmut atuagarmut sivumuurutaujuq taikkuangulauqsimajunut uqausiulauqsimajunut puvalunnaqtumut (TB) pilirijimmarikkunginnut.

Sivullitijauqujaujut inuujunniqtuqarunniirluni turaangajuni utaqqikutaanniuvattumit suqqiqtaunasunniujumit amma puvalunnaqtuqtaqarunniirluni (TB) nutaralaanit. Pitaqarunniiqitsinirmut parnautiit atuni tisamaujuni inuit avittuqsimajuqutinginnik katillugit Inuit Nunangauniraqtaujuq aaqqitsuqtaulaaqtuq amma turaangatsiarluni avittuqsimajut sannginirijanginnut amma pijarialinginnut. Avittuqsimajut parnautingit ilaqarniaqtut sannginiqsani inulimaanut aanniaqarnangittulinirmut piliriatsani amma innutsuinirmut nunaliujuni suqqiqtausaaliqattarniarmata, turaangalirluni inuulisaqtausarainirmut aittuutausuumik puvaluttunut (TB) amma sininniraqtaujumut puvaluttunut (TB) aanniamut. Ujjirusuliqitsinirmut atsuruutiqarniaqtut tukisiumaniqsauliqullugit puvalunnaqtumi (TB) aittuinnginniqsauqujimut amma tikkuqaqtaujumanngimut.

Tikiumaniarluti taakkuninga qanittukulunni ulluujuni, piliriaqammarinniaqtut inuusirmuungajuni akaunngiliurutini amma piusivaalliqtauluti inuit inuusinginni attuaqasiutijuni puvalunnaqtumut (TB); suurlu illuliriniq, nirijatsaqatsiarniq amma niqitsiavaliriniq, atuinnaqarviunirmut aanniaqarnangittulinirmut pijitsirautini amma isumalirinirmut qanuinnqitsiariarnirmut.

Kanataup Gavamanga amma Inuit Tapiriit Kanatami qaujimajuuk amisunut pilirijaujarialik, katujjiqatigiinikkut, amma inunnut aulatauluni puvalunnaqtuqarunniiqitsinirmut (TB) taimaigiqallarittuq kajusiniqatsiarniaruni.

Tamatuma arraagumi turaagarijanga nunarjualimaami puvalunnaqtumut (TB) ullungani taannaujuq "Pigumajut – sivuliqitsanit puvalunnaqtuqarunniiqitumut nunarjuarmut". Kanataup Gavamanga amma Inuit Tapiriit Kanatami (ITK) piliriqatigiitsialaaqtuuk sivuliqtiuluti kamagijaqarnirmut inuusirmuungajuni naammangiluaqtunit puvalunnirmut (TB) kajusiinnaqtitsijuni, amma puvalunnaqtuqarunniiqitsinirmi Inuit Nunalimaangani tikillugu 2030.

Uqausiit

“Ilisarijumajara sivuliqtimariujut amma ikajuqsummarinnirijanginnik taakkua Inuit Tapiriit Kanatami (ITK), taakkualu kanataup nigiani avittuqsimaniujuni amma ukiuqtaqtumi avittuqsimaniujunit gavamagijaujuni. Kanataup Gavamanga amma Inuit Tapiriit Kanatami ajunginnilimaanginni piliriniaqtut angiqsimanirijanginnik puvalunnaqtuqarunniqtitsinirmi Inuit Nunalimaangani tikillugu 2030. Taimaatigialuk akuniutigijumi ullumimut tikiutillualaunngikkaluaqtugut amma pilirijumallarittugut sivumuuqpallialuta parnautiqarluta nunalinnut pigijaujumi amma nunalinnut aulataujumi amma turaangaqasiutiluni kamatsiarnirmit inuusirmuungajunit aanniaqarnanngittulirinirmut.”

Maligaliuqtirjuaq Jane Philpott, Luuttaammarik, Katimajimmarik, Maligaliuqtirjuaq.

Minista Nunaqaaqtunut Pijittirattikkunnu

“Taimaigunnaqtugu amma taimaigiaqtaqtugut puvalunnaqtuqarunniqtitsiluta atuni inuit nunalilimaanginni Kanatami. Inuit atsuruqsimajut taatsumunga taimaigutaugiatunngittumi amma pijunniirutaugunnaqtumi aanniami, amma gavamakkut atsuruusaqtitsinirilauqtanginnik taimailingakutaualuqtaqtugut tamainnut aanniaqarnanngittulirinirmut amma qanuinnngitsiarniujumut nunalittinnut, akuniluraaluk. Upigusuppanga ullumiujug taatsuminga uqausiqarnirmit turaagaqarnirmit puvalunnaqtuqarunniirluni (TB) inunnit. Inuit sivuliqtiit Kanatami saataujunnaqsititsiniaqtut tamanna puvalunnaqtug (TB), atalualirninga inuusirmut ajiigiititaunngiluarnirmit, kamagijautsiarluni atangiumatsiaqtumillu.”

Natan Obed

Angajuqaaq Inuit Tapiriit Kanatami (ITK)

“Alianaigusuttunga taakkua Nunavut Gavamakkut, ikajuqsuqtaulluti Kanataup Gavamanganut, nunalingni gavamakkunnillu pijittiraqtikkut pilirivvinga amma asingit katujjiqataujut, alluriaqsimammarittut tamatuma arraagumi puvalunnaqtuqarunniqtitsinirmut nunaqtugijattinni. Aulanirijanga pinasuarusirmit tismaujunngigaaqtunut puvalunnaqtumut (TB) qaujisarniukainnaqtumi atausirmi nunaliujumi uktuutiuvuq qanuiliuqtuqarunnarmangaaq qilammijukkut piliriqatigiitsiarutta. Niriunniqaqtunga sivunitsami piliriqatigiitsianginnarluta ikajuutiqatsiarniaqtumi aanniaqarnanngittulirinirmut amma qanuinnngitsiaqtulirinirmut nunavummiulimaanut.”

Maligaliuqti Pat Angnakak

Minista Aanniaqarnanngittulirinirmut, Nunavummi Gavamakkut

“Nunatsiavut gavamanga angiqsimajut puvalunnaqtuqtaqarunniqtitsinirmut (TB) amma qanuiliuriaqsimammarittut kamagijaqarnirmit taatsuminga aanniangujumi nunalittinni, pigiaqtitsinikkullu puvalunnaqtuqarunniqtitsinirmut parnautimi “Puvallugunniqtitsinirmit Nunatsiavummi – maannga taavunga.” Qaujimattiaqtugut pitaqarunniqtitsittiarniq tikiumajaunnaqtug kisiani gavamatuqakkut amma kanataup nigiani avittuqsimaniujut katujjiqatigiittiarni, nunalimmillu piliriqatigarluti amma ikajuqsurluti. Puvallunnaqtuqarunniqtitsiniq (TB) ajiunngittuni piliriaqarialiit amma parnautinit, ilagillunigut inuusirmuungajut aanniaqarnanngittulirinirmut, suurlu illuliriniq, nirijsaqaqsiarniq, inuusirmut ikajuutitsat amma qanuinnngitsiaqtumi nutaqqat piruqpallianinginnut.”

Angajuqaaq Lampe, Nunatsiavut Gavamanga

“Maannaujuq puvalunnaqtuqarunniqtitsinirmit sivulliujujaujariaqallarittug.

Taimaittuqalauqsimanngittug piliriqatigiijumalluti puvalunnaqtuqarunniqtitsijumanirmut (TB) Kanatami. Tamanna tukisinaqtaqtug nunalinni sivuliqtuijunut amma piliririjauvallaajunut, amma pigumanirijangit gavamalimaanit amma kanatami nunaqaaqaaqsimajunut katujjiqatigiingujunut. Maannaujuq ikajuqsuttariaqtaqtugut ingirranijumit.”

Luuttaq Theresa Tam

Kanataup Inulimaanut Aanniaqarnanngittulirijimmaringa

“Nunaliujut ilangit nunavimmi puvallunnaqtuqaqsimmammarittut ukiunit aturataaqtunit. Tamanna uqausirijaujuq piujummarialuk ikajuqsunirmut puvallunnaqtuqarunniqtitsinirmut nunalitta sivuliqtinginni piliriqatiqarluta saqqiinirmut inunnt kamagijaujumut parnautimi. Uppirusuttunga puvallunnaqtuqtaqarunniirunnaqtuq taakkua avittuqsimajut qanuiliuriamirmut parnautivut ilaliutisimappata inuit atuqsimajatuqanginni amma taututtamini.”

Minnie Grey, Tukimuaqtitsijimmarik Nunavimmi Aanniaqarnanngittulirijikkunni amma Inulirijikkunni (NRBHSS)

Naittuutiit sulijut

- Puvallunnaqtuq aanniangujuq attuiniqarniqsausuuq inuit amma allait nunalinginni takunnaqasiutillugu Kanatami inuunikuujut, nunaqaqqaqsimangittunut. Puvallunnaqtuq (TB) inuulisaqtaujuunnaqtuq amma pijunniqtitaujuunnaqtut iijagarnut.
- Tikkuqaqsinuq amma akiraqturnuq nuqqangarutaujummarialuit suli puvallunnaqtumut (TB) kamagijaqarnirmut amma taimaittutaaqtailimanirmut, kikkutuinnait qaujisaqtaunasaalituinnarialiit.
- Uatsiaruutillugu atsuruutaulauqsimajuq inuit aullaqtitaqattaqtillugit nunalinginni aanniaviliaqtitaulluti qallunaanut inuulisaqtaujaqtuqtuti, angirranngisainnaqpatsuti tamanna nuqqangarutaujummarisuuq aanniavimmut kamagijaujaqtunirmut.
- Kanataup Gavamanga angiqsimajut ikajuqsurumalluti amma piliriqatiqarumalluti inuit katujjiqatigiikkunginni, nunalinginni, kanataup nigiani avittuqsimajuni amma ukiuqtaqtumi avittuqsimajuni aanniaqarnanngittulirijikkunginni, qaujisarnirmut qaujijamajitarni asinginnillu katujjiqatigijaujunit puvallunnaqtuqarunniqtitsinirmut (TB) angijummarialuulluni inulimaanut aanniaqarnanngittulirinirmut ulurianarningani Inuit Nunangani. Tamanna ilaqaqtuq kamatsianirmut aanniaqarnanngittulirinirmut amma inuusirmut–makimautiillu attuqasiutijuni inuit puvallunnaqtuqammarinnirijanginni.
- Kiinaujat atuqtutsanit 2018-mi maannaruluujujuq uqajujuq \$27.5 milijannik ukiunut tallimanut ikajuqsurumalluti piliriarijaujunit Inuit Nunangani. Tamanna ilaqaqtuq kiinaujaqatitsinirmut taimaittailimatitsinirmut, qaujisarnirmut, suqquiqsinirmut amma inuulisainirmut puvalluttunut (TB) amma sininniraqtaujuumi puvalluttunut (TB) aanniamut.
- Tamanna ilagiqasiutijanga \$509.5 milijannik kiinaujarnik atuqtutsanit 2018-mi piliriqatiqarnirmut inunni amma asinginni katujjiqatigijaujuni sannginiqsauliqullugit inulimaanuungajut aanniaqarnanngittulirinirmut piliriangujuni, nuattinirmut titiraqsimajuni qaujisaqtaunikuni tavvuuna inunni aanniaqarnanngittulirinirmut qaujisarnirmut, illutaaqtitsikkanninirmut kamanirmut inugialuaqattarnirijanginnut inuit nunalinginni, amma ikajuqsunirmut iqqanaijarniujuq amma iqqanaijaatsanut pilimmatsarniujuq.
- Tamanna qaakkanniaguungajuq \$240 milijannut arraagunut qulinut uqausirijaulauqtuni kiinaujat atuqtutsanit 2017-mi ikajuqsurumalluti illuliriniujumit Nunavuumi.
- Tavvani ukiungujumi, Kanataup Gavamanga ikajuqsulauqtuq Nunavut Gavamakut aullaqtitsinirijanginnik qaujisarniukainnaqtumi Nunavummi nunaliujumut kamagijaqarnirmut nunaliujumi puvallunnaqtumi (TB) siammappalliaviujummarimmi. 40 ungataanut aanniaqarnanngittulirijiit gavamatuqakkunni amma kanataup nigiani avittuqsimaniujut aanniaqarnanngittulirijikkunginni ikajuqataulauqtuq. 90 pusanti ungataanut inulimaangujunit qaujisaqtaujuunnaqtuni qaujisaqtaulauqtut pinasuarusirmut tisamaujunngigaaqtunut pigialauqtut

vivvuali 2018-mi. Qaujjaunikut taikannga qaujisarniukainnaqtumi qimirrujaulaaqtuq amma atuliqasiutiluti sivunitsami qanuiliurirutaujunut puvalunnaqtuqanngijjuumiliqullugit (TB) Inuit Nunangani.

Kasuumavviit turaangaqasiutijut

[Puvallunnaqtumut pilirijimmarikku](#)

[Inunnu turaangaiuq puvalunnaqtumut parnauti](#)

[Aanniaqarnangittulirijikkut Kanatami – puvalunnig](#)

[Allait amma inuit aanniaqarnangittuliriniq – puvalunnig](#)

[Kanatami aiturlunnaqtunut aannianut unikkaaq](#)

[Inuit Tapiriit Kanatami \(ITK\) inuusirmut ajiigiinngititaunirmut nalunaijauti](#)

- 30 -

Tukisigiarutitsakkunnirnut, pivalliajulirijiit uvanga qaujigiarunnaqtut:

Andrew MacKendrick
Maligaliuqtirjuaq Jane Philpott allavvinga
Minista Nunaqaqqaqtunut Pijittirattikkunnu
819-956-5372

Pivalliajunut turaangajut
Nunaqaqqaqtunut Pijittirattikkut Kanatami
819-953-1160

Inuit Tapiriit Kanatami (ITK) Tusaumatitsijulirijikkut
Erin Brandt Filliter
613-238-8181 naqillugit 272
Inuit Tapiriit Kanatami (ITK) Twitter: [@ITK_CanadaInuit](#)
Inuit Tapiriit Kanatami (ITK) Facebook: [Inuit Tapiriit Kanatami](#)
Inuit Tapiriit Kanatami (ITK) Instagram: [@inuittapiriitkanatami](#)

Kasuumaqataugit

Uqaqataugit Nunaqaqqaqsimajut inuqtinginnut Kanatami:

Twitter: [GCIndigenous](#)

Facebook: [GCIndigenous](#)

Instagram: [@gcindigenous](#)

Atiliuqataujunnaqtutit pivalliajuni amma uqausirijaujuni tikivviuqattarniaravit titiraqtausimajukku.
Tukisigiarumaguvit uvvaluunniit atuliuqataujumaguvit, uvungarluti www.aandc.gc.ca/subscriptions.